

2016.gada 30.novembrī

**Izvērtējuma ziņojums
par sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu sniegšanu
patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu
laika posmā no 2016.gada 1.oktobra līdz 30.novembrim**

Kopš 2016.gada 6.aprīļa biedrība “Latvijas Sarkanais Krusts” nodrošinājusi sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu ar Sabiedrības integrācijas fondu noslēgtā līguma Nr. S-SIF-2016-5 “Sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu nodrošināšana patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu” ietvaros. Līdz 2016.gada 30.septembrim atbalsts tika sniegts 210 unikālām personām. No 2016.gada 1.oktobra līdz 30.novembrim LSK sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojuma sniegšana tika turpināta ar Sabiedrības integrācijas fondu noslēgtā līguma ietvaros. Kopējā periodā no 2016.gada 6.aprīļa līdz 30.novembrim atbalsts sniegts 319 unikālām personām.

Vispārīga informācija par projektu

Sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu sniegšana patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu tika veikta ar Sabiedrības integrācijas fondu 2016.gada 29.septembrī noslēgtā līguma Nr. S-SIF-2016-12 “Sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu nodrošināšana patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu” ietvaros.

Pakalpojuma sniedzējs

Biedrība “Latvijas Sarkanais Krusts” (LSK) ir biedru un brīvprātīgo organizācija, kas attīsta un pilnveido savu darbību un piedāvātos humānos pakalpojumus cilvēkiem, kam palīdzība nepieciešama visvairāk. LSK ir uzkrājis ilggadēju pieredzi darbā ar sociālās atstumtības riskam pakļautajām iedzīvotāju grupām Latvijā – individuāliem klientiem, grupām, ģimenēm ar bērniem, trešo valstu valsts piederīgajiem, patvēruma meklētājiem, bēgļiem, personām ar alternatīvo statusu u.c., tādejādi sekmējot klientu krīzes situācijas pārvarēšanu un veicinot šo personu iekļaušanos sabiedrībā. Saskaņā ar Starptautiskās Sarkanā Krusta un Sarkanā Pusmēness kustības pamatprincipiem, LSK sniedz palīdzību cilvēkiem, nešķirojot pēc tautības, rases, statusa sabiedrībā, ticības vai politiskiem uzskatiem, saglabājot neitralitāti un veicinot humānismu – atvieglot cilvēku ciešanas, aizsargāt dzīvību un veselību, nodrošināt cieņu pret cilvēku, sabiedrībā veicināt savstarpējo sapratni, iecietību un sadarbību.

Kontaktpersona:

Uldis Līkops, biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” ģenerālsēkretārs, tel. 67336651, e-pasts: secretariat@redcross.lv

Pakalpojuma sniegšanas ilgums

Pakalpojums tika nodrošināts no 2016.gada 1.oktobra līdz 30.novembrim.

Pakalpojuma mērķis

Veicināt patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu pilnvērtīgu sociālekonomisko iekļaušanos, mazinot šķēršļus nodarbinātībai un sekmējot integrāciju sabiedrībā.

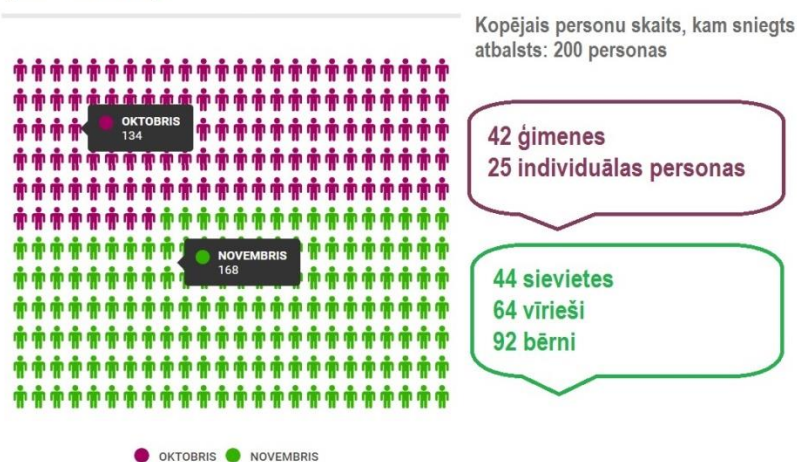
Mērķa grupa

Patvēruma meklētāji (personas, kas pārvietotas Eiropas Savienības pārvietošanas programmas ietvaros, gan personas, kas ieradušās Latvijā patstāvīgi), un personas, kuras ieguvušas bēgļa vai alternatīvo statusu.

Tematiskais pakalpojuma izvērtējums

Sociālā darbinieka un sociālā mentora atbalstu oktobrī un novembrī saņēmušas kopā **200 unikālas personas**, t.sk. gan patvēruma meklētāji, gan personas, kuras ieguvušas bēgļa vai alternatīvo statusu. Atbalstu saņēmušo skaits dalījumā pa mēnešiem – **134 personas oktobrī un 168 personas novembrī**. Atbalsts sniegts 42 ģimenēm un 25 individuālām personām. Kopā tās bijušas 44 sievietes, 64 vīrieši, 92 bērni (skat.1.attēlu).

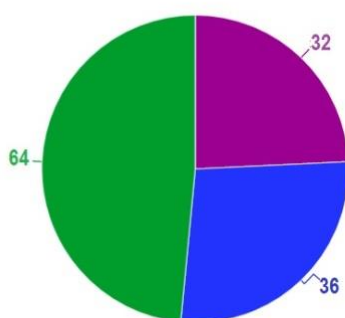
Personu skaits, kam sniegts atbalsts
(10. - 11. 2016.)

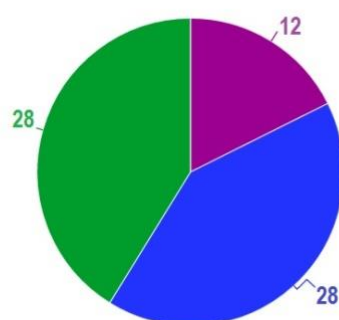
1.attēls

LSK šo divu mēnešu laikā sniedzis sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumus **132 personām**, kas uz Latviju pārvietotas Eiropas Savienības pārvietošanas programmas ietvaros, un **68 personām**, kas ieradušās Latvijā patstāvīgi (skat.2. attēlu).

ES pārvietošanas programmas ietvaros (132 personas)

Patstāvīgi ieceļojuši (68 personas)

● Sievietes

● Vīrieši

● Bērni

● Sievietes

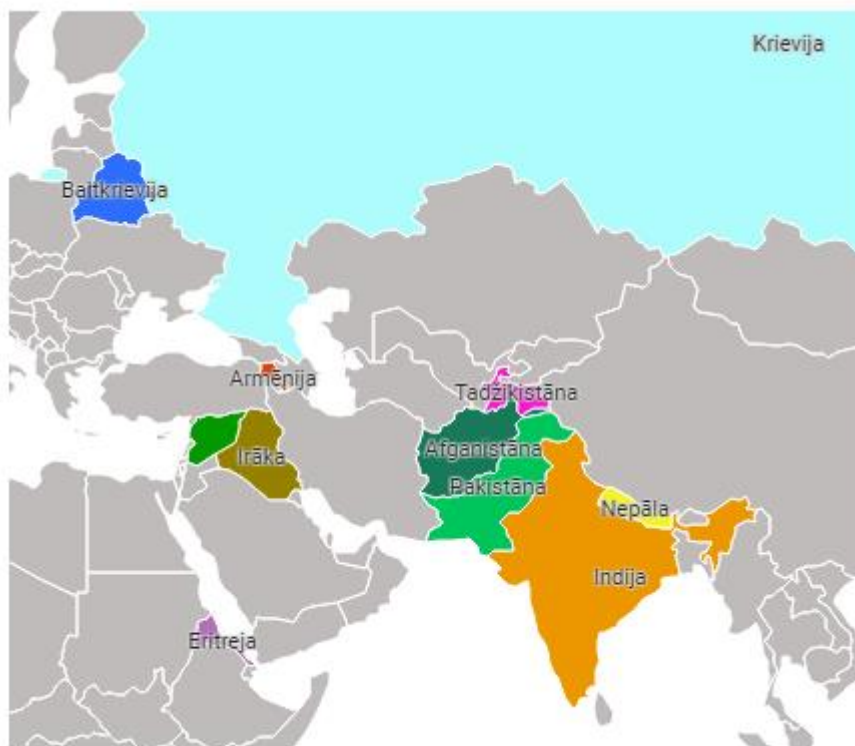
● Vīrieši

● Bērni

2.attēls

Patvēruma meklētāji Latvijā jau iepriekš ieradušies no tādām **izcelsmes valstīm** kā no Afganistānas, Eritrejas, Gruzijas, Indijas, Irākas, Kongo demokrātiskās republikas, Krievijas, Nepālas, Pakistānas, Sīrijas un Uzbekistānas. Oktobrī un novembrī patvēruma meklētāji ieceļojuši arī no 3 iepriekš nebijušām izcelsmes valstīm – Armēnijas, Baltkrievijas un Tadžikistānas.

Oktobrī un novembrī sociālais atbalsts tika sniegts – 4 personām no Armēnijas, 24 no Afganistānas, 2 no Baltkrievijas, 7 no Eritrejas, 6 no Indijas, 6 no Irākas, 2 no Krievijas, 8 no Nepālas, 4 no Pakistānas, 125 no Sīrijas un 12 no Tadžikistānas (skat.3.attēlu).

3.attēls

Oktobrī un novembrī uz Latviju ES pārvietošanas programmas ietvaros tika pārvietotas 72 personas, 37 patvēruma meklētāji Latvijā ieceļojuši patstāvīgi.

Oktobrī un novembrī no Latvijas aizbraucis 41 patvēruma meklētājs: 32 personas, kas pārceltas uz Latviju ES pārvietošanas programmas ietvaros (pēc statusa iegūšanas), un 9 personas, kas Latvijā ieceļojušas patstāvīgi. Neviena persona nav atteikusies no sociālā darbinieka un sociālā mentora palīdzības.

Uz pakalpojuma sniegšanas beigām, t.i., 30.novembrī, individuālās sociālekonomiskās iekļaušanas plāns aktīvā stadijā bija 151 lietā: a) 101 klients ES pārvietošanas programmas ietvaros pārcelts uz Latviju (dzīvo Patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā “Mucenieki”, no tiem 21 personai ir piešķirts statuss); b) 34 klienti, kas Latvijā ieceļojuši patstāvīgi (dzīvo PMIC “Mucenieki”); c) 16 cilvēki ar piešķirtu statusu (patstāvīgi dzīvo ārpus PMIC “Mucenieki”, 3 ģimenes un 1 individuāla persona).¹

¹ Dati saskaņā ar LSK rīcībā esošo informāciju. Tie var būt mainījušies, saistībā ar regulāro klientu skaita maiņu.

Sniegtais sociālekonomiskais atbalsts

Sociālekonomiskais atbalsts tika sniegts, izzinot ikkatra patvēruma meklētāja intereses un vajadzības un aktīvi meklējot praktiskus risinājumus pamatvajadzību nodrošināšanai. LSK sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojums sniegts gan dzīvojošajiem patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā "Mucenieki", gan tiem klientiem, kas dzīvo dzīvokļos Rīgā.

LSK, izmantojot starptautisko pieredzi un piesaistot zinošus un pieredzējušus speciālistus, veica sociālekonomiskā atbalsta sniegšanu un starpnieka-palīga funkciju, palīdzot risināt aktuālos jautājumus, lai pēc iespējas veiksmīgāk veicinātu patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu sociālekonomisko iekļaušanos Latvijas sabiedrībā. Pakalpojuma ietvaros tika nodrošināti profesionāli sociālie darbinieki un sociālie mentori, kopumā tika piesaistīti **2 sociālie darbinieki un 9 sociālie mentori**. Vienam sociālajam darbiniekam vienlaicīgi tika piesaistīti ne mazāk kā 30 un ne vairāk kā 120 mērķa grupas personas un sociālajam mentoram - ne mazāk kā 10 un ne vairāk kā 20 mērķa grupas personas.

Sociālais darbinieks nodrošināja katras personas sociālā gadījuma vadību, izstrādājot individuālus sociālekonomiskās iekļaušanas plānus un koordinējot to izpildi, savukārt sociālais mentors nodrošināja praktisku atbalstu sociālekonomiskā iekļaušanas plāna izpildē, veidojot personas izpratni par dzīvi Latvijā un tās sabiedrībā, palīdzot reālās dzīves situācijās apgūt ikdienai nepieciešamās prasmes, rosinot attīstīt jaunas iemaņas, kā arī sniedzot atbalstu ikdienas situāciju risināšanā. Lai nodrošinātu savlaicīgu informācijas apmaiņu, sociālie darbinieki un sociālie mentori saziņā ar klientiem izmantoja starpvalodas, galvenokārt angļu un krievu valodu. Taču, lai nodrošinātu pakalpojumu, saziņā ar cilvēkiem, kas pārvalda tikai dažādu valstu valodas un dialektus, bija nepieciešams piesaistīt tulkus, ko nodrošināja biedrība "Patvērums "Drošā māja"".

Cilvēkiem patvēruma meklētāju statusa laikā galvenokārt tika:

- apzinātas pamatvajadzības;
- nodrošināta humānā palīdzība, apmeklējot LSK humānās palīdzības punktus un humāno palīdzību vedot uz Muceniekiem, piesaistot citus resursus sadzīvē nepieciešamo lietu nodrošināšanai;
- pavadīti uz medicīnas iestādēm;
- sekots līdzi valodas un integrācijas programmu apmeklējumam;
- veicināta izpratne par dzīvi Latvijā;
- sniegts atbalsts ikdienas situāciju risināšanā;
- sniegts atbalsts ikdienišķu prasmju apguvē;
- u.c.

Cilvēkiem ar bēgļa vai alternatīvo statusu galvenokārt tika sniegts atbalsts:

- veidojot izpratni par dzīvi Latvijas sabiedrībā;
- personu apliecinošu dokumentu kārtošanā (Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē u.c. iestādēs);
- piemeklējot mājokli Rīgā un citās Latvijas pilsētās, tiekoties ar dzīvokļu saimniekiem, noslēdzot īres līgumus;
- deklarējot dzīvesvietu;
- ikdienas situāciju risināšanā un jaunu pamatprasmju apguvē (komunālo maksājumu veikšanas kārtība, dzīvesvietas apkārtējās vides apzināšana u.tml.);
- ikdienas situāciju risināšanā un jaunu pamatprasmju apguvē;
- piemeklējot darbavietas un apmeklējot darba devējus;
- reģistrējoties Nodarbinātības valsts aģentūrā;
- palīdzot bankas konta atvēršanai;
- sekojot līdzi latviešu valodas apguvei;
- reģistrējoties pie ģimenes ārsta;

- reģistrējoties sociālajā dienestā;
- piesaistot speciālistus (piem., psihologs);
- bērnu iekārtošanai pirmsskolas izglītības iestādēs un skolās;
- kārtojot dokumentus invaliditātes grupas noteikšanai Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijā;
- sadarbojoties ar Sociālo dienestu un Bāriņtiesām;
- sazinoties ar vēstniecībām un kārtojot citus dažādus dokumentus, atkarībā no katras situācijas individuāli;
- īstenoti 2 Latvijā nebijuši bēgļu ģimeņu apvienošanas gadījumi;
- veicināta izpratne par dzīvi Latvijā un kopīgi apmeklēti kultūras pasākumi;
- u.c.

Sniegtā sociālekonomiskā iekļaušanas atbalsta piemēri

Oktobris bijis īpašs mēnesis ar iepriekš Latvijā nebijušu gadījumu realizēšanu - **2 bēgļu ģimeņu atkalapvienošanu**. Tie ir LSK sociālā darbinieka un sociālā mentora īstenoti procesi, sadarbībā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi un Afganistānas un Uzbekistānas vēstniecībām Latvijā.

2016.gada oktobra sākumā Latvijā ieradās vienas ģimenes pārējie 3 bērni no Afganistānas. Iepriekš Latvijā jau gadu dzīvojuši bērnu māmiņa ar meitu, kuriem ir piešķirts bēgļa statuss un dzīvo Rīgā dzīvoklī. Māte strādā, meita mācās skolā. Oktobra un novembra laikā LSK darbinieku veikto darbību rezultāts atbraukušo bērnu sociālekonomiskā plāna īstenošanā:

- nodrošināta LSK sociālā darbinieka un sociālā mentora sadarbība ar LR Robežsardzi un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi statusa noteikšanas procesā;
- bērniem ir atrasta skola, kurā mācības uzsāktas no novembra sākuma, LSK seko līdzi bērna sekmēm mācībās un uztur regulāru komunikāciju ar skolas direktoru un bērnu māti sekmju un iejušanos jaunā vidē pārrunāšanai;
- visi 4 bērni ir pieteikti un pēc skolas apmeklē Dienas centru (iegūst jaunas zināšanas, latviešu valodas prasmju uzlabošanu, socializēšanās ar citiem Latvijas bērniem);
- ir reģistrēti pie ģimenes ārsta (veikta pilna veselības apskate);
- ģimenei piešķirts trūcīgās personas statuss un saņem sociālo palīdzību – pārtikas pakas, higiēnas pakas un skolas piederumus;
- ir pieteikti un saņem Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras piešķirto ģimenes pabalstu.

Kā jūtas bēgļu ģimenes mamma par iespēju būt kopā ar saviem pusotrugadu neredzētajiem 3 mazgadīgajiem bērniem? Skatieties mammas teikto latviešu valodā LNT sižetā: <http://www.redcross.lv/lv/beglu-gimenes-mamma-par-sajutam-jau-nedelu-esot-atkal-kopa-tv-sizets/>! Bēgļu ģimenes māte bija devusi savu piekrišanu ģimenes atkalapvienošanas brīdī klāt būt medijiem, ievērojot ģimenes locekļu seju nerādīšanu, kā arī piekrita sniegt intervijas.

2016.gada oktobra vidū īstenots Latvijas vēsturē otrais ģimenes atkalapvienošanas process – uz Latviju pie mātes ar vienu bērnu no Afganistānas atbraukuši 3 pārējie sievietes mazgadīgie bērni. Oktobra un novembra laikā LSK darbinieku nokārtotās darbības:

- nodrošināta LSK sociālā darbinieka un sociālā mentora sadarbība ar LR Robežsardzi un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi statusa noteikšanas procesā;
- bērniem piemeklēta skola un panākta vienošanās ar skolas direktoru, lai līdz 2016. gada beigām tiktu nodrošināta individuāla apmācība, lai, izvērtējot bērnu zināšanu līmeni, varētu novirzīt atbilstošās izglītības mācību klasē efektīvai izglītības iegūšanai;
- ir pieteikti un saņem Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras piešķirto ģimenes pabalstu.

Reportāža no lidostas ģimenes atkalredzēšanās mirklī (foto un video) atrodama šeit: <http://www.redcross.lv/lv/istenots-otrais-beglu-gimenes-atkalapvienosanas-process/>! Bēgļu ģimenes māte bija devusi savu piekrišanu ģimenes atkalapvienošanas brīdī klāt būt medijiem, ievērojot ģimenes locekļu seju nerādīšanu, kā arī piekrita sniegt intervijas.

Nodarbinātība

Ar LSK palīdzību Nodarbinātības valsts aģentūrā oktobra un novembra laikā reģistrējušies 14 cilvēki. Gan sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru, gan pēc uzņēmēju vēršanās ar darba piedāvājumiem, notikušas LSK sociālo darbinieku un mentoru **sarunas ar potenciālajiem darba devējiem**, piem., uzsāktas sarunas darba devēja un klienta starpā par iespēju strādāt Ilūkstes novadā uzņēmumā, kurā būtu noderīga patvēruma meklētāja iepriekš iegūtā veterinārārsta kvalifikācija.

Humānā palīdzība, iestājoties ziemai

Ziema atnes prieku gan lieliem, gan maziem, jo īpaši, ja sniegs tiek ieraudzīts pirmo reizi un ir kā liels brīnums. Iestājoties ziemai, patvēruma meklētājiem bijis aktuāls jautājums par siltām drēbēm un apaviem. Atsaucoties aicinājumam, daudzas privātpersonas nesušas ziedojumus, atsaukušās arī LSK reģionālās komitejas (Valka, Tukums, Kurzeme u.c.), kas no LSK humānas palīdzības rezervēm atlasīja siltās drēbes un apavus, un veda humāno palīdzību no citām Latvijas pilsētām uz Rīgu. Siltās drēbes un apavi nogādāti Muceniekos un nodoti patvēruma meklētājiem lietošanā.

Labās prakses, pieredzes apmaiņa Latvijā un starptautiski

LSK pārstāvji regulāri piedalās starptautiskās un valsts līmeņa sanāksmēs, darba grupās, sapulcēs un konferencēs, tādā veidā sekojot līdzi aktualitātēm Latvijā un pasaulē, apzinot bēgļu un patvēruma meklētāju vajadzības un to uzņemšanas darba procesus.

Latvijas līmenī uzturēta regulāra komunikācija un sadarbība ar Rīcības plānā noteiktajām institūcijām – ar **valsts iestādēm** (piem., Sabiedrības integrācijas fonds, LR Saeima, LR Iekšlietu ministrija, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, LR Robežsardze, PMUC “Mucenieki”, LR Labklājības ministrija, Nodarbinātības Valsts Aģentūra, LR Ārlietu ministrija, vēstniecības, LR Kultūras ministrija, Latvijas Pašvaldību savienība, pašvaldības (t.sk., Rīgas dome), Rīgas sociālais dienests, Bāriņtiesas u.c.), ANO Augstā komisāra bēgļu lietās (UNHCR) birojs Zviedrijā un pārstāvji Latvijā, ar **nevalstiskajām organizācijām** (piemēram, biedrība „Patvērums „Drošā māja””, Facebook grupa “Gribu palīdzēt bēgļiem” u.c.), kā arī ar **uzņēmējiem un privātpersonām**, kas izrādīja interesi palīdzēt problēmsituāciju risināšanā. Papildus iepriekš uzrunātajām grupām, oktobrī LSK izsūtīja vēstuli visām LR Saeimas frakcijām ar aicinājumu tikties LSK pieredzes pakalpojuma sniegšanā izklāstam (informācijai nosūtīts ziņojums par LSK veikto darbu 1.perioda, 06.04.2016.-30.09.2016., pakalpojuma sniegšanas ietvaros), oktobrī un novembrī LSK piedalījās 4 frakciju sanāksmēs, kā arī saņēma pārējo frakciju vēstules ar pateicību par sniegto informāciju. Novembrī sadarbība pastiprināta ar Bāriņtiesām konkrētu nepilngadīgu klientu sociālo gadījumu vadīšanā.

Oktobris un novembris bijis īpaši ražens saistībā ar **starptautisku pieredzes apmaiņu**. LSK piedalījies un sniedza informāciju par nodrošināto sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu patvēruma meklētājiem un personām ar bēgļa vai alternatīvo statusu: 1) 6.oktobrī starptautiska konference "PASSWORLD 2016 Latvia" (Latvijas, Igaunijas, Lietuvas, Horvātijas pieredze, LSK sniedza prezentāciju); 2) 13.oktobrī tikšanās ar Islandes Hafnarfjodur pašvaldības un PMLP pārstāvjiem - Latvijas un Islandes pieredze, LSK sniedza prezentāciju; 3) 17.oktobrī ar Kanādas vēstniecības atbalstu rīkota starptautiska konference - ekspertu paneļa diskusija (Latvijas un Kanādas pieredze, LSK sniedza prezentāciju); 4) 18.oktobrī tikšanās ar Libānas bezpeļņas organizācijas "Informētības un mierinājuma asociācija" un "Arābu kultūras centra" pārstāvjiem (Latvijas un Libānas pieredze, LSK sniedza prezentāciju); 4) 10.novembrī LSK organizēta skype konference ar Vācijas Sarkanā Krustu un SIF dalību (Latvijas un Vācijas pieredze); 5) 23.novembrī LSK tikšanās ar ANO Augstā komisāra bēgļu lietās (UNHCR) biroja Zviedrijā delegāciju (Latvijas, Zviedrijas, Baltijas valstu pieredze, LSK sniedza prezentāciju). Šāda informācijas apmaiņa palīdz izprast klientu vajadzības un uzzināt ekspertu pieredzi līdzīgu jautājumu risināšanā.

LSK novērtē iespēju kopīgiem spēkiem strādāt vienota mērķa labā – palīdzēt cilvēkiem, kam akūti nepieciešama palīdzība, pēc iespējas ātrāk un veiksmīgāk integrēties Latvijas sabiedrībā.

Publicitāte

Saistībā ar personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, uzņemšanas procesu Latvijā, novērota izteikta sabiedrības un mediju interese. Informācija, ievērojot līgumā noteikto personu datu konfidencialitāti, LSK programmas īstenošanas laikā regulāri sniegta visiem Latvijas vadošajiem medijiem (televīzija, laikraksti, interneta ziņu portāli, radio), kā arī, ar Sabiedrības integrācijas fonda un ģimeņu saskaņojumu, mediji tika pieaicināti bēgļu ģimeņu atkalapvienošanas brīžos izmantot iespēju izzināt šī procesa norisi un iegūt bēgļu ģimeņu atsauksmes par to.

Finansējums

Par pakalpojuma nodrošināšanu laika posmā no 2016.gada 1.oktobra – 30.novembrim ir veikta apmaksa par EUR 22 321.20 (bez PVN). Sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojuma izmaksu apmērs mēnesī tika noteikts proporcionāli piesaistīto sociālo darbinieku un sociālo mentoru skaitam un klientu individuālo gadījumu sarežģītības pakāpei.

Visa LSK informācija, kas saistīta ar patvēruma meklētāju un personu ar bēgļa vai alternatīvo statusu uzņemšanu Latvijā un procesiem Eiropā, pieejama LSK mājaslapā jaunu sadaļā “Bēgļi un patvēruma meklētāji”: <http://www.redcross.lv/lv/category/begli-un-migranti/>

Kontaktinformācija:

Agnese Trofimova

Biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts”

Starptautisko un sabiedrisko attiecību programmas vadītāja

Tālrunis: 67686312, E-pasts: agnese.trofimova@redcross.lv